UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 742. Zachariae Pap. Annus 1. Constantini Copron. Imp. Annus 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

& vteri; et tamen poſtea ad Eccleſiam currat; cui largas eleemoſynas faciat; et ſi contriſtatum ſuum in omni afflictione cruciauerit; nihil ei prodeſſe, quoniam ſacrilegia illa non reliquerit. Nam ſi illas paganias ibi Paternitas veſtra in Romana Vrbe prohiberet, & ſibi mercedem, & nobis maximum profectum in doctrina Eccleſiaſtica acquireret. Epiſcopi quoque & presbyteri generis Francorum, qui fuerunt adulteri vel fornicatores acerrimi, quos in gradu Epiſcopatus vel presbyterij fornicationum nati filij arguunt, reuertentes ab Apoſtolica Sede, dicunt ſibi Romanum Pontificem licentiam dediſſe, miniſterium Epiſcopale in Eccleſia vſurpare. Contra quos contendimus, quia Apoſtolicam Sedem contra decreta canonum nequaquam audiuimus iudicaſſe.

XXVIII. *Hæc omnia, domine cariſſime, propterea vobis nota facimus, vt veſtræ auctoritatis reſponſum talibus dare poſſimus, vt per cautelam veſtræ doctrinæ oues Eccleſiæ non ſcinduntur, ſed lupi rapaces conuicti & ſuperati pereant. Interea munuſcula pauca vobis direximus, non quia digna ſunt paternitate veſtrâ, ſed pro indicio caritatis, obedientiæ & deuotionis, id eſt, villoſam vnam, argenti & auri tantillum. Dexterâ Domini protegente, incolumem valere, & in Chriſto proficere beatitudinem veſtram in longitudine dierum optamus.* hactenus epiſtola, cui hi ſubijciuntur verſus:

Te Deus Altithronus ſancta conſeruet in æde
Sedis Apoſtolicæ Rectorem, tempore longo †
Mellifluagratum populo doctrina per orbem;
Perficiatq; Deo dignum pia gratia Chriſti.
Splendida percipiat florens ſua gaudia mater,
*Atque domus Domini lætetur prole * fecunda.*

† Pars videtur deeſſe verſus

* fecunda

Dedit autem has litteras Bonifacius Dencardo presbytero fideliſſimo nuntio, vt apparet ex redditis à Zacharia ad ipſum Bonifacium litteris, quæ anno ſequenti, quo ſunt datæ, ponentur. Porrò proficiſcentem Dencardum his commendatitijs litteris communiuit [a]:

a Ead. qui ſup. Cod. epiſt. 32.

Cariſſimo filio Regiberto Præfecto Bonifacius ſeruus ſeruorum Dei in Domino æternam ſalutem.

BONIFACIVS MITTIT LEGATVM ROMAM.

Dignitatis tuæ clementiam obſecramus precibus, vt hunc miſſum litterarum mearum Romam pergentem propter reſponſa Eccleſiaſtica, & orationum cauſâ, per veſtros fines conſeruatum tranſire permittatis, vt eum adiuuare in proprijs neceſſitatibus dignemini, ſicut prioribus miſſis noſtris feciſſe mihi renunciantes referebant. Agite ergo te hac petitione, vt merces veſtra coram Deo creſcat, & multiplicetur. Vale in Chriſto.

IESV CHRISTI
Annus 742.

ZACHARIAE PAP. Annus 1. CONSTANTINI COPRON. IMP. Annus 2.

I. CHRISTI Redemptoris annus ſeptingenteſimus quadrageſimus ſecundus decimâ inſcribitur Indictione, quo flagrat Oriens bello ciuili, dum Conſtantinus in Armenia imperaret, Artabaſdus verò Conſtantinopoli: qui aduerſus eum progreſſus poſteriores retulit, rediijtque Conſtantinopolim, magnâ acceptâ clade ſuorum.

ARTABASDVS ET NICETA FILIVS VINCVNTVR E CONSTANTINO.

Quòd enim ante antequàm proficiſceretur ad bellum, filium ſuum Nicephorum coronauit Imperatorem per Anaſtaſium Pſeudoepiſcopum Conſtantinopolitanum: huius rei gratiâ diuinam indignationem incurrit, vt nec filij nec patris ab eodem pariter coronati Imperium ſtaret: *Plantationes ſiquidem adulterinæ* (quod Sapiens ait [b]) *non dabunt altas radices, nec ſtabile fundamentum collocabunt.* Par enim erat, ſi eum vendicandæ è manibus Imperatoris hæretici Chriſtianæ religionis zelus incenderet, incipere à domo Dei, & ante omnia nefarium Patriarcham è throno depellere, & Epiſcoporum iudicio ſubijcere iudicandum; orthodoxum verò Præſulem ſubrogare. Sed quia magis apud eum valuit ius regnandi, quàm vera religio: meruit excidere ab Imperio atque vita.

b Sap. 4.

Ante hæc autẽ qui ab eodẽ Artabaſdo miſſus fuit Nicetas filius iunior aduerſus Conſtantinum Imperatorẽ, æquè malè pugnauit hoc pariter anno menſe Auguſti decimæ Indictionis, vt teſtatur Theophanes de his plura agens.

II. Quo pariter anno (idem inquit auctor) pluuiæ defectus & terræmotus per loca facti ſunt adeo vehementes, vt montes vnirentur ad inuicem per eremum Sabæ, & caſtella in terram immergerentur abſorpta. Sed & eodem anno Eccleſia Antiochena, accepto quo caruerat diu Præſule, reſpirare aliquantulum cœpit, nam de his Theophanes: *Anno* (inquit) *ſecundo Imperij Conſtantini mortuus eſt Iſam Arabum princeps. Sic ſanctiſſima Eccleſia Antiochena per annos quadraginta vidua remanens, prohibentibus Arabibus Patriarcham fieri in eadem, habes quemdam amantiſſimum monachum Syrum, nomine Stephanum, agreſtem quidem, ſed religioſum: iubet namque Princeps in Oriente poſitis Chriſtianis, ſi velint, permittit ſibi Patriarcham habere, ipſum eligerent Stephanum. Quo ſumentes id fieri arbitrantes, conſecrant eum in Sede Theopolios. Extunc itaque nunc diſcurrit ſine prohibitione fieri huiuſmodi* vt ſcilicet libera ſit electio eius ſedis Antiſtitis. Porrò Euſidẽ ſubrogatum fuiſſe Gizid Principem Sarracenorum, idẽ auctor affirmat. Fauſtum & illud hoc anno accidit, vt Coſmas Patriarcha Alexandrinus vnà cum ſuis abnegata hæreſi Monothelitarum, ad Eccleſiam Catholicam ſe conuerterit, quod idem Theophanes tradit.

[illegible]

III. Damaſcenus autẽ Epiſcopus Petrus zelo fidei æſtuans ab eius ciuitatis Principe Sarraceno linguâ abſciſſus eſt, eo quòd inuectus eſſet in ſuperſtitionem ipſorum cultus. Scribit enim hæc paucis Theophanes iſtis verbis: *Hali autem* (id erat nominis Principi) *ſanctiſſimum Metropolitam Damaſci,* nomine Petrum) *linguâ mutilari præcipit, tanquam arguentem palam Arabum ac Manichæorum* [illegible] *& exilem per felicem Arabiam Eudæmonem fecit, vbi moritur martyrio pro Chriſti nomine percepto, cum expoſitis vox diuina Miſſas celebraſſet, ſicut huius rei narratores aiunt, qui ſe proprijs auditibus ſuper hoc ſatisfactos eſſe teſtantur.*

[illegible]

IV. *Huius æmulator homonymus Petrus apud Maiumam iſtis temporibus eſt viſus eſſe pro Chriſto Martyr victorioſus. Languore ſiquidem detentus primores Arabum aduocant, ipſius affectus ſibi, cum Chartularius eſſet, & publica tributa facta ratione conferret, & ait illis: Mercedem quidem pro mea viſitatione à Deo recipiatis; licet infideles amici ſitis, teſtamenti mei teſtes vos volo, quod eſt tale:* OMNIS QVI NON IN PATREM ET FILIVM ET SPIRITVM SANCTVM CONSVBSTANTIALEM ET DIVINAM IN VNITATE TRINITATEM, MORTVVS EST ANIMA ET AETERNO DIGNVS TORMENTO. TALIS EST MAHAMAT PSEVDOPROPHETA VESTER ET ANTICHRISTI PRAECVRSOR. *Diſcedite ergo (ſi mihi creditis teſtificanti vobis cœlum & terram) ab illius fabulatione: Conſilium vobis ne cruciemini cum illo. Cùm hæc & plura cum eis de Deo* [illegible] *diſſereret: audientes illi ſtupore ſunt refuſi & dementes longanimiter vſi ſunt ferre, ex languore hunc præter ſenſum eſſe putantes. Cùm autem ex infirmitate conualuiſſet, maiori cœpit voce clamare: Anathema Mahammad & fabuloſum ſcriptum eius, & cunctis qui credunt & credant ei. Tunc per gladium animaduerſionem perpeſſus, Martyr effectus eſt. Huius declamationibus ſermonum hunc autem ſanctus Pater noſter Ioannes qui cognominatus eſt Chryſorrhoas propter auream & fulgidam Spiritus ſancti gratiam, quæ in ipſo tam verbo quàm in vita adfulſit. Quem videlicet Conſtantinus impius Imperator annuè, propter conſtantem orthodoxiam eius, anathemati ſubiiciebat, & pro Manſur* (quod eius auitum nomen eſt) *idque, redemptus, interpretatur, ſenſu Iudaico Manſerum, nouum Eccleſiæ magiſtrum, mutato nomine,* vocitabat, hucuſque Theophanes, quem loqui de ſanctiſſimo Ioanne Damaſceno egregio Theologo, viro ſanctiſſimo, non dubium eſt. Sed ad res Occidentales iam ſe transferat oratio.

V. Hoc anno Zacharias Papa cum accepiſſet quas recitauimus litteras à ſancto Bonifacio Epiſcopo Germanorum, ad ipſum primâ die menſis Aprilis epiſtolam reddidit, in qua neceſſe eſt corrigas, quod in fine data ponitur dicta die vndecimâ Indictione: vt reſtituendum ſit, decimâ: ſiquidem ex ijs quæ ibidem ponuntur, datam videlicet anno vigeſimoquarto Conſtantini Imperatoris, ex quo ſcilicet cum patre imperare cœpit: ſecundo autem ex quo ſolus poſt obitum [illegible]

factum

vitiatam eſſe, quæ dicta ſunt docent. Sic igitur ex eiuſdem commentu epiſtolæ, & ex ijs quæ dicta ſunt ex Theophane & alijs de annis Conſtantini, Indictio mendoſa corrigitur. epiſtola autem ſic ſe habet:

Reuerendiſſimo ac ſanctiſſimo fratri Bonifacio Epiſcopo Zacharias ſeruus ſeruorum Dei.

Suſceptis ſanctiſſimæ fraternitatis tuæ litteris per Denehardum religioſum presbyterum tuum: quia ſoſpitem te (vt ſemper cupimus) eſſe cognouimus, omnipotenti ac miſericordiſſimo Deo noſtro magnas retulimus gratias, qui tibi in omnibus bonis proſperare dignatur. Magnam enim in cordibus noſtris infundis lætitiam, quoties nobis ſanctitatis tuæ ſcripta mittuntur, quando reperimus quæ ad ſalutem reſpiciunt animarum, dum quotidie in gremio ſanctæ Matris Eccleſiæ per tuam prædicationem noui populi adduntur; vbi & tres Epiſcopos per loca ſingula, ſecundum ſeriem ſyllabarum tuarum, te ordinaſſe cognouimus; qui eidem populo, quem tibi Dominus Deus noſter per tuam ſanctitatem aggregare dignatus eſt præeſſe debeant, & petiiſti vt per auctoritatem noſtræ Sedis, Epiſcopales ibidem ſedes firmentur.

VI. *Sed tua ſancta fraternitas pertractet mature, & ſubtili conſideratione diſcernat, ſi expedit, aut ſi loca, vel populorum turba, talia eſſe probantur, vt Epiſcopos habere mereantur. Meminiſſe enim debes, cariſſime, quod in ſacris canonibus præcipimur obſeruare, vt minime per villulas vel modicas ciuitates Epiſcopos ordinemus, ne vileſcat nomen Epiſcopi. Sed nos tuis ſinceriſſimis atque nobis dilectis ſyllabis prouocati, quæ popoſciſti abſque mora concedimus, & ſtatuimus per Apoſtolicam auctoritatem, Epiſcopales eſſe illas ſedes, & per ſucceſſionem Epiſcopos teneri, qui populis præſint, atque verbum prædicationis ſubiectis inſinuent; vnam quidem in caſtello Vuirtzburg, & alteram in oppido quod nominatur Buraburg, tertiam vero in loco qui dicitur Erphesfort; ita vt nulli poſt hæc liceat ea quæ à nobis ſancita ſunt, violare, & auctoritate beati Petri Apoſtoli firmaſſe eſſe decernimus.*

VII. *De eo autem, quod nobis intimaſti, quia te Carolomannus filius noſter rogauit, vt in parte Francorum in ſua ditione conſtituta ſynodum celebrares, eo quod omnis Eccleſiaſtica regula, ſeu diſciplina ab eadem prouincia funditus abolita ſit: nimium mœrendum eſt, quod per ſpatia tanta temporum ibidem Synodus ſacerdotum minime celebraretur: vnde nec quid ſit ſacerdotium ab eis, qui ſe ſacerdotes eſſe exiſtimant, cognoſcitur. Sed cum annuente Deo, quæ à præfato filio noſtro promiſſa ſunt, ad effectum perducta fuerint, tunc ſe fraternitas in memorato Concilio conſederit cum eodem excellentiſſimo viro, ſi quos repererit Epiſcopos, presbyteros, aut diaconos contra canones, vel ſtatuta Patrum exceſſiſſe, id eſt, in adulterio; vel ſi plures vxores habuerunt; aut ſi ſanguinem Chriſtianorum, ſiue paganorum effuderunt; vel etiam alijs capitalibus vitijs, quibus canones obuiaſſe reperit tua ſanctitas nulla ratione Apoſtolica auctoritate permittat ſacerdotio fungi: quia tales à ſuo tantum ore falſo nominantur ſacerdotes, & deteriores ſæcularibus eſſe noſcuntur, qui ſe neque à fornicationibus, neque à nefarijs matrimonijs abſtinent, neque ab humani ſanguinis effuſione manus ſeruant innoxias. At quid inde ſentiunt, dicente Domino: Sacerdotes mei ſemel nubant? & Apo-*

c Tim. 3. *ſtolus[c]: Vnius vxoris virum, &c. & hoc ante ſuſceptum ſacerdotium vtilius tum eſt; nam à die ſuſcepti ſacerdotij etiam ab ipſo proprio coniugio prohibendi ſunt. Quomodo ſe ſacerdotio fungi confidebant, qui talibus ſceleribus inuoluti monſtrantur, vt neque ſæculares fideles his facinoribus inuolutos optemus? Quomodo non pertimeſcunt diuina myſteria contingere: aut quomodo ad adorandum pro peccatis populi accedere præſumunt, dum ſacri canones neque paruum clericum, cui ſacerdotium non eſt, ſecundis copulari nuptijs permittunt? Iſti verò è contrario, non ſolum poſt ſuſceptum ſacerdotium ſe abſtinere nolunt ab vna vxore, immò luxuria dediti, peiora ſæcularibus ſcelera committunt, vt plures vxores habere præſumant, quibus neque vnam conceſſum eſt poſt ſuſceptum miniſterium attrectare.*

VIII. *Sed & iſta parui pendentes, atque Dominum ad iracundiam prouocantes, maiora committunt facinora, dum proprijs manibus Chriſtianos atque paganos necant; & fit vt qui in remiſſionem peccatorum debuerunt lauacrum regenerationis impendere, & Chriſti ſacramenta donare alijs, ne in æternum perirent; eorundem ſacrilegis manibus extinguantur. Quis enim ſapiens hos exiſtimet ſacerdotes, qui neque à fornicationibus abſtinent, neque ab effuſione humani ſanguinis manus ſeruant innoxias? Quo-*

rum ſacrificijs Dominum eſſe credis placatum? dicente Propheta[a]: Virum ſanguinum & doloſum abominabitur Dominus. Iſtis ergo, vt prædixi, nec ſacerdotio fungi patiaris, neque diuina contingere myſteria. Quicquid verò aliud eos contra Eccleſiaſticam regulam exceſſiſſe reperceris canones ſiue inſtituta Patrum præ manibus habeto, & ſicut in eis edoctus fueris, diſcerne.

Quod autem tibi ſucceſſorem conſtituere petiiſti, vt te viuente in tuo loco eligatur Epiſcopus: hoc nullâ ratione concedi patimur, quia contra omnem Eccleſiaſticam regulam eſſe monſtratur: ſed volumus vt tibi miniſtret, & ſit in Euangelio Chriſti adiutor, dicente Apoſtolo[c]: Si quis benè miniſtrauerit, gradum ſibi bonum acquiret. Nimis enim reprehenſibile ac deteſtabile eſſe manifeſtum eſt, vt te viuente, tibi alium ſubſtituamus. Sed hoc admonemus, vt quamdiu te diuina iuſſerit clementia ſupereſſe, ſine intermiſſione orare ſtudeas, vt tibi Deus illum ſucceſſorem concedat, qui ei poſſit eſſe placabilis, & populum quem ad ſuam gratiam per tuæ ſanctitatis induſtriam vocare voluit, irreprehenſibiliter regere, atque ad viam vitæ perducere valeat. Nam quomodo hæc quæ popoſciſti, ſi etiam voluerimus, concedere poſſumus, dum nos fragiles homines ſub conditione mortis conſtituti ignoremus quid ſuperuentura pariat dies, & quis è nobis prius de præſenti ſæculo migret? Si autem eumdem diuina voluerit clementia poſt ſui tranſitûs diem ſupereſſe, ſi eum aptum agnoueris, & in tua voluntate fuerit definitum, ea horâ quâ te de præſenti ſæculo migraturum cognoueris, præſentibus cunctis, tibi ſucceſſorem deſigna, vt huc veniat ordinandus, quod nulli alij concedi patimur.

X. *De illo verò qui viduam auunculi ſui, quæ & ipſa fuit vxor conſobrini ſui, & ſacrum velamen habere monſtrata eſt, & à beatæ memoriæ prædeceſſore ſibi licentiam eſſe conceſſam diuulgauit, vt in perniciosum matrimonium aſſumere debuiſſet: Abſit hoc vt deceſſor noſter iſta præciperet. Nec enim ab Apoſtolica Sede illa permittuntur, quæ contraria eſſe Patrum, ſiue canonum inſtitutis probantur. Admonere & increpare eos frater cariſſime, ne ceſſes, quatenus à tam ſceleſto recedant matrimonio, ne in æternum pereant: reminiſcantur ſe Chriſti ſanguine eſſe redemptos, & non ſponte ſe contradant diabolicæ poteſtati, ſed magis omnipotenti Deo & Chriſto filio eius, Spirituique ſancto, in cuius nomine ab illius antiqui hoſtis erepti ſunt poteſtate. Labora igitur ſanctiſſime frater, vt ea quæ ſcriptum cognoſcis[d]: Qui conuerti fecerit peccatorem ab errore viæ ſuæ, ſaluabit animam eius à morte, & ſuorum operiet multitudinem peccatorum. Nos quoque ipſa hæc commonitoria ſcripta direximus.* d Iac. 5.

XI. *De Kalendis verò Ianuarij, vel cæteris augurijs, phylacterijs, & incantationibus, vel alijs diuerſis obſeruationibus, quæ Gentili more obſeruari dixiſti apud beatum Petrum Apoſtolum, vel in vrbe Roma: hæc & nobis & omnibus Chriſtianis deteſtabilia & perniciosa eſſe iudicamus, dicente Domino[e]: Non augurabimini, & iterum ſcriptura dicit[f]: Non ſunt auguria in Iſrael, nec obſeruatio in domo Iacob. Igitur à nobis cauendum eſſe cenſemus, vt nullis augurijs & obſeruationibus attendamus, quia omnia hæc abſciſſa eſſe à Patribus edocti ſumus. Sed quia per inſtigationem diaboli iterum pullulabant, à die quâ nos iuſſit diuina clementia (quanquam immeriti exiſtamus) Apoſtoli vicem gerere: illicò omnia hæc amputauimus: pari etenim modo volumus tuam ſanctitatem populis tibi ſubiectis prædicare. Nam & ſanctæ recordationis prædeceſſoris ac nutritoris noſtri domni Gregorij conſtitutione omnia hæc piè atque fideliter amputata ſunt, & alia quamplura, quæ diabolo ſuggerente pullulabant in Chriſti ouili.*

XII. Audiſti, Lector, quàm differat, res quæ geruntur in Vrbe, longè poſitum audire quempiam, vel propè ſpectare. Nam præter illud vulgatum, quod dicitur de fama, Vires acquirit eundo, vt interdum accidat vt leuis rumuſculus creſcat in immenſum; etiam quæ non ſint, tanquam quæ ſint firmâ aſſertione ferantur. hæc magis inualuêre iſtis ipſis noſtris temporibus, quibus perditiſſimi Nouatores, vt populum ab iſtis ſemel deceptum & per apoſtaſiam ab Apoſtolica Sede in tranſuerſum actum, in impietatis officio valeant continere; oſtentant populo litteras, quas ſe ab Vrbe accepiſſe fingunt; vel à ſuis confictas accipiunt, refertas illas quidem nefandis criminibus, quæ ab Eccleſiaſticis viris aſſerunt perpetrata, eademque ac ſi vera certaque exaggerant amplificantque vt illud quod conantur deceptæ plebeculæ perſuadeant, CALVMNIA MVLTA DE IIS QVÆ IN VRBE FIVNT A NOVATORIBVS FINGI.

non

[illegible] Romæ [illegible] quos verè cœlum [illegible] indicium [illegible] dicente Apostolo [a]: *[illegible]* Deus verax, omnis autem homo mendax, sicut scriptum est: Ut iustificeris in sermonibus tuis. [illegible] Domino [b]: *Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua.* Et [c]: *Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam.* [illegible] à Christo Domino Petro [illegible] Romano Ponti[illegible] [illegible]

XIII. [illegible] omnes Romæ degentes [illegible] arca Noë [illegible] quod dicit Apostolus [d]: *In magna autem domo non solum sunt vasa aurea & argentea, sed & lignea & fictilia: & quædam quidem in honorem, quædam autem in contumeliam.* [illegible] Romæ [illegible] Apostolicæ [illegible] in Urbem [illegible] secundum Apostolum [e]: *Omnia munda mundis: coinquinatis autem & infidelibus nihil est mundum* [illegible] S. Bonifacii [illegible] Zacharia [illegible] Pontificis epistolæ [illegible]

XIV. *[illegible]*

[illegible]

[illegible] Constantino Augusto [illegible] *[illegible]*

XV. Quoniam hoc anno [illegible] Pontificis epistolæ [illegible] Bonifacio [illegible] in Germania [illegible] ad Episcopum [illegible]

Dilectissimo nobis Fratri sanctæ Ecclesiæ [illegible] *Zacharias Papa.*

Domino cooperante, & sermonem confirmante, [illegible] *Christianitatis* [illegible]

XVI. *[illegible]*

XVII. [illegible] Constantino [illegible] in Germaniam [illegible] Pontificis [illegible] Carolomannum [illegible]

[illegible] Bonifacii [illegible]

[illegible]

gis inſinuo, ſimul & benedictionem, quam tu iuſſiſti mihi, quæ apud fraternitatem meam ſuper aurum & argentum accepta eſt, eò quòd me minimum eſſe in ſanctis ſuis orationibus, admirabilis venerationem, cognoui; quam concedere mihi diuina patiatur Maieſtas, incolumem quamdiu me ſuperna voluerit clementia ſuperesse, vt veſtris ſacris interuentionibus iuuatus exercitatior inueniar, Deo propitio, aduerſus antiqui hoſtis inſidias repugnare.

XIX. *Interea inſinuatis mihi quod volis de illis epiſtolis ſancti Gregorij mitteremus: ſed nunc minime potuimus ſanctis Paternitatis veſtræ præceptis parere, eò quòd nimis attritum, atque impodagricis humore, & dolore fatigatum, memoratus miſſus veſter presbyter per tempus cognouit, ita vt in eo me dolore afflictum inueniret, quod & ore vobis proprio intimabit. Sed ſi vita comes fuerit, & veſtra mihi oratio non defuerit, quamuis ſoſpitate dum ſalutis fuero plenius reſtitutus, ſanctiſſimæ paternitatis veſtræ obtemperatis iuſſionibus, vt dum aliâ vice huius veſtrum miſſi ſui direxeritis, quæ præcepiſtis impleta eſſe reperiantur, vt abſque tardatione quæ deſideratis expleantur. Transmiſimus enim per prædictum veſtrum presbyterum aliquantum * cotzumbri, quod incenſum Domino offeratis temporibus matutinis, & veſpertinis, ſiue dum Miſſarum celebratis ſolemnia miri odoris, atque fragrantiæ. Sed peto vt abſque iniuria ſuſcipiatis quod purâ caritate dirigitur. Salutans veſtram ſanctiſſimam Paternitatem in Domino, & in paruulis etate ubi eis depoſca: ſed & omnem Eccleſiam quæ vobiſcum eſt per vos ſaluto, & vt ipſi pro me exorent: Multum * enim valet deprecatio iuſti aſſidua. Nam & ego, licet peccator exiſtam, tamen veſtri memoriam ante ſacras Confeſſiones Apoſtolorum faciens, orationi incumbo. His prænotatis optamus ſanctitatem Paternitatis veſtræ in Domino bene valere, atque in opere, quo aſſumpſiſti, multo amplius fructum boni operis pullulare concedat, & ad incrementum perducere patiatur diuina Maieſtas. Trinitas indiuiſa ſanctitatem veſtram conſeruet orantem pro nobis.* hactenus redditæ ad Bonifacium litteræ.

Acceptis autem ijs Bonifacius litteris Zachariæ Pontificis, ſolicitus iuſſa ipſius implere, continuo ſe contulit ad Carolomannum, celebrandæ Synodi cauſâ. Habent hæc eiuſdem Bonifacij vitæ Acta verbis iſtis:

Eodem tempeſtate cùm Carolus Dux inclytus vitæ ſuæ curſum exegiſſet, & filij eius Carolomannus & Pipinus eo ceu patri ſucceſſiſſent in Imperio: cùm ad nutum Carolomanni, qui erat maior natu, omnia paterni regni iura diſponerentur: ſanctus Bonifacius ad eum acceſſit, & Apoſtolici Præſulis ſcripta afferens, multis monitis petijt, vt Chriſtiana religionis cultû, quem pater eius omni promptiſſimè inchoaſſet & excoluiſſet, ipſe quoque, pro Dei amore & regni ſui ſtabilimento, atque pro omnium ſibi ſubiectorum ſalute, eadem beneuolentia proſequeretur.

Quibus ille verbis haud aliter atque diuino oraculo permotus & compunctus, omnes ſuæ ditionis homines tum clericos tum laicos, qui à Chriſtiana religione deflexiſſent, tam regiâ quàm canonicâ auctoritate ad viam iuſtitiæ reuocare ſtuduit; iuſſitque, vt coactâ Synodo, omnia ad canonum præſcriptum corrigerentur. Cuius quidem Synodi decreta, quod non modo ſæcularibus, ſed etiam Eccleſiaſticis rectoribus plurimùm vtilitatis & ædificationis afferre poſſe videantur, ſicut ea in antiquis codicibus & in iam cuſis ſcripta reperimus, hîc inſerere viſum eſt.

XXI. *In nomine * Domini noſtri Ieſu Chriſti ego Carolomannus Dux & Princeps Francorum, anno ab incarnatione Domini ſeptingenteſimo quadrageſimo ſecundo, vndecimo Kalend. Maij, cum conſilio ſeruorum Dei & Optimatum meorum, Epiſcopos qui in regno meo ſunt cum presbyteris ad Concilium & Synodum pro timore Chriſti congregaui, id eſt, Bonifacium Archiepiſcopum, Burchardum, Regenfridum, * Vuittanum & Vuilibaldum, Dadanum, & Adanum, cum presbyteris eorum, vt mihi conſilium dediſſent, quomodo lex Dei & Chriſtiana religio recuperetur, quæ in diebus præteritorum Principum diſſipata corruit; & qualiter populus Chriſtianus ad ſalutem animæ peruenire poſſit, qui per falſos ſacerdotes huc uſque deceptus eſt. Itaque per conſilium ſacerdotum religioſorum, & Optimatum meorum ordinauimus per ciuitates Epiſcopos, & conſtituimus ſuper eos Archiepiſcopum Bonifacium, qui eſt miſſus, Legatus ſcilicet, ſancti Petri. Statuimus quoque per annos ſingulos Synodum congregari, vt nobis præſentibus, canonum decreta & Eccleſiæ iura reſtaurentur, & religio Chriſtiana emendetur.* De his autem quæ in Synodo acuta eſſent capita iſta ſubnectit.

Fraudatas pecunias Eccleſiarum, Eccleſiis reſtituimus & reddidimus. XXII. CONCILIUM GERMANIÆ SUB CAROLOMANNO.

Falſos presbyteros, & adulteros vel fornicatores diaconos vel clericos de pecunijs Eccleſiæ abſtulimus & degradauimus, & ad pœnitentiam coëgimus.

*Seruos Dei per omnia omnibus armaturam portare vel pugnare, aut in exercitum & in hoſtem pergere, omninò prohibuimus: niſi illos ſolummodo, qui propter diuinum * miniſterium, Miſſarum ſcilicet ſolemnia adimplenda, & ſanctorum patrocinia portanda,* nempe reliquias ſanctorum, *ad hoc electi ſunt; id eſt, vnum vel duos Epiſcopos cum Capellanis presbyteris Princeps ſecum habeat, & vnuſquiſque Præfectum vnum presbyterum, qui hominibus peccata confitentibus indicere pœnitentiam poſſit.* * myſterium

Necnon & illas venationes & ſiluaticas vagationes cum canibus omnibus ſeruis Dei interdiximus, & vt accipitres & falcones non habeant.

Decreuimus quoque vt iuxta ſanctorum canones vnuſquiſque presbyter in parochia habitans, ſubiectus ſit illi Epiſcopo, in cuius parochia habitat: & ſemper in Quadrageſima rationem & ordinem miniſterij ſui ſiue de baptiſmo, ſiue de fide Catholica, ſiue de precibus & ordine Miſſarum, Epiſcopo reddat & oſtendat. Et quandocunque iure canonico Epiſcopus circumeat ad confirmandos populos, presbyter ſemper paratus ſit ad ſuſcipiendum Epiſcopum cum collectione & adiutorio populi, qui ibi confirmari debet. Et in cœna Domini ſemper nouum chriſma accipiat ab Epiſcopo. Et vt Epiſcopus ſit teſtis caſtitatis, & vitæ, & fidei, & doctrinæ illius. XXIII.

Statuimus quoque vt ſecundùm canonicam cautelam omnes vndecunque venientes ignoti Epiſcopi, vel presbyteri, ante probationem Synodalem in Eccleſiaſticum miniſterium non admittantur.

*Decreuimus quoque vt ſecundùm canones vnuſquiſque Epiſcopus in ſua parochia ſolicitudinem gerat, adiuuante * Graphione, qui defenſor Eccleſiæ eius eſt, vt populus Dei paganias non faciat, ſed vt omnes ſpurcitias gentilitatis abijciat, ſiue ſacrificia mortuorum, ſeu ſortilegos, vel diuinos, ſiue philacteria & auguria, ſiue incantationes & hoſtias immolatitias, quas ſtulti homines iuxta Eccleſias ritu pagano faciunt ſub nomine ſanctorum Martyrum vel Confeſſorum, Deum & ſanctos ſuos ad iracundiam prouocantes,* ex ſcripto Codice iſta ſubijciuntur: *Siue illos ſacrilegos ignes, quos Nedfratres vocant, ſiue omnes quæcunque ſunt paganorum obſeruationes, diligenter prohibeant, ſtatuimus.* Porrò per Graphionem intelligi magiſtratum Principis, quem nos conſueuimus dicere Fiſcalem iudicem, gloſſarium appoſitum ad finem Capitularium Francorum ſignificat. Grauionem verò hodie dicunt Baronem, quem nos Comitem appellamus. XXIV. * Grauione.

Statuimus ſimiliter, vt poſt hanc Synodum, quæ fuit vndecimo Kalendas Maij, quiſquis ſeruorum Dei vel ancillarum Chriſti in crimen fornicationis lapſus fuerit, in carcere pœnitentiam faciat, in pane & aqua. Et ſi ordinatus presbyter fuerit, duos annos in carcere permaneat antea flagellatus. Ex ſcripto Codice additur: *Et ſcarificatus videatur, & poſt Epiſcopus adaugeat. Si autem clericus vel monachus in hoc peccatum inciderit, poſt tertiam verberationem in carcerem miſſus, annum vnum pœnitentiam ibi agat.* XXV.

Quæ autem his ſubijciuntur pertinent ad Concilium Leptinenſe, de quo ſuo loco dicturi ſumus. Auctor enim cuncta quæ in tribus Synodalibus conuentibus geſta eſſe noſcuntur, ſub vno congeſſit. Subijciuntur autem in ſcripto Codice iſta. *Similiter & nonnæ velatæ eadem pœnitentiâ contineantur, & radantur omnes capilli capitis eius.*

Decreuimus quoque, vt presbyteri & diaconi non ſagis, laicorum more, ſed caſulis vtantur ritu ſeruorum Dei, & nullus in domo ſua mulierem habitare permittat: & monachi, & ancillæ Dei monaſteriales, iuxta regulam ſancti Benedicti ordinare viuere, vitam & propriam gubernare ſtudeant. hactenus ibi.

Quod rurſum ad præſens Concilium ſpectat, cuncta in eo decreta ſunt miſſa Romam ab ipſo Pontifice comprobanda. Pontifex verò cognitis omnibus, colligi Synodum voluit, in qua quæ per Bonifacium atque collegas XXVI.

Epiſcopos facta ſunt, comprobauit; ac ipſique litteras ad ipſos reddidit, quas ſuo loco ponemus. Benedictus Leuita in ea quam affixit libro quinto præfationem, de huius Synodi confirmatione hæc habet: *His ita peractis, eſt in fronte primi libelli poſita Zachariæ Papæ epiſtola, omnibus Epiſcopis, & reliquis Eccleſiaſtici ordinis gradibus Deum timentibus per Gallias & Francorum prouincias conſtitutis directa, ſicut & in ea continetur. Quam ſequuntur duo Synodales conuentus, quos ſanctæ Romanæ & Apoſtolicæ Eccleſiæ Legatus Bonifacius, memoratæ Moguntiacenſis Eccleſiæ Archiepiſcopus vice ſupradicti Papæ Zachariæ vnà cum Carolomanno Francorum Principe canonicè tenuit: vt agnoſcant omnes hæc prædictorum Principum capitula maximè Apoſtolicâ auctoritate fore firmata:* hæc Benedictus de duabus Synodis à Zacharia Pontifice confirmatis ſubijciens epiſtolam Zachariæ de confirmatione ipſarum, quæ ſic ſe habet, data poſt acceptas à Bonifacio de rebus in Synodo geſtis litteras, quæ non extant b:

b *Capit. Franc. lib. 5. in princ. & Zach. epi. 7. & in Bonifacio l. 2. c. 6.*

Zacharias Papa vniuerſis Epiſcopis, presbyteris, diaconibus, Abbatibus, cunctis etiam Ducibus, Comitibus, omnibuſq́; Deum timentibus per Gallias & Francorum prouincias conſtitutis.

XXVII. ZACHARIÆ PAPÆ EPIST. DE CONFIRMATIONE SYNODI.

Referente nobis reuerendiſſimo atque ſanctiſſimo fratre noſtro Bonifacio Epiſcopo, quòd dum Synodus aggregata eſſet in prouincia veſtra iuxta noſtram commonitionem, mediantibus filijs noſtris Pipino & Carolomanno Principibus veſtris, peragente etiam vice noſtrâ Metropolitano Bonifacio, Dominus illuminaſſet corda veſtra cum Principibus veſtris ad prædicationem eius, vt omnibus commonitionibus eius obedieretis, & falſos, & ſchiſmaticos, & homicidas, & fornicarios à vobis expelleretis ſacerdotes: omnipotenti Deo gratias egimus, & pro vobis inceſſanter ſummis orantes, vt qui cœpit in vobis opus bonum, perficiat vſque ad finem. Obſecro enim vos coram Deo, vt eius commonitionibus firmiter obediatis. Ipſum enim vice noſtrâ in partibus illis ad prædicandum conſtitutum habemus, vt vos, Deo propitio, ad viam perducat rectitudinis, & à cunctis facinoribus ſalui eſſe poſſitis.

XXVIII. *Habuiſtis enim, peccatis facientibus, nunc vſque falſos & erroneos ſacerdotes: vnde & cunctæ paganæ gentes vobis pugnantibus præualebant, quia non erat differentia inter laicos & ſacerdotes, quibus pugnare licitum non eſt: qualis enim victoria datur, vbi ſacerdotes vnâ hora Dominica pertractant myſteria, & Chriſtianis Dominicum porrigunt corpus pro ſuorum animarum redemptione; & poſt, Chriſtianos, quibus hoc miniſtrare debuerant, aut paganos, quibus Chriſtum prædicare, proprijs ſacrilegis manibus necant, præcipuè dicente eis Domino: a Vos eſtis ſal terræ: quod ſi ſal euanuerit, in quo condietur? Ad nihilum valet vltra, niſi vt mittatur foras & conculcetur ab hominibus. Dum hæc ita ſint, & tales in vobis fuerint ſacerdotes: quomodo victores contra veſtros inimicos eſſe poteritis? Nam ſi mundos & caſtos ab omni fornicatione & homicidio liberos habueritis ſacerdotes, vt ſacri præcipiunt canones, & noſtrâ vice prædicat præfatus Bonifacius frater noſter, & ei in omnibus obedientes extiteritis: nulla gens ante conſpectum veſtrum ſtabit, ſed corruent ante faciem veſtram omnes paganæ gentes, & eritis victores, inſuper & bene agentes vitam poſſidebitis æternam.*

a *Matt. 5.*

XXIX. *Vos autem chariſſimi fratres, qui eſtis veri ſacerdotes, & ſub regulari diſciplina conſtituti, ſic vosmetipſos exhibete, vt decet miniſtros Dei, & diſpenſatores miniſteriorum Dei, vt non vituperetur miniſterium veſtrum: ne fiat in vobis (ſicut b ſcriptum eſt:) Erit ſicut populus, ſic ſacerdos. Nam ſi hoc fuerit; qualis vobis erit ab hominibus laus? Aut qualis à Deo expectatur retributio? Quamobrem ſic vos corrigite, vt veri ſacerdotes: & tales ad ſacerdotium prouehite, vt & vobis & illis teſtimonium maneat bonum ab his qui foris ſunt: quatenus ab hominibus vobis acquiratis laudem, & à Deo mercedis præmium in æterna beatitudine percipere mereamini, eò quòd per vos ad Chriſti perducti ſunt rectam fidem populi multi, innoxios habentes ſacerdotes. Ad Synodum quoque omni anno conuenite, ad pertractandum de vnitate Eccleſiæ, vt ſi quid aduerſi acciderit, radicitùs amputetur, & Dei Eccleſia maneat inconcuſſa. Bene valete.* hactenus epiſtola Zachariæ Papæ poſt Synodum data ex Scripto Vaticano exemplari.

b *Iſa. 24.*

XXX. ZACHARIAS PAPA CON[illegible]

Dum hæc agerentur in Germania, Zacharias Papa menſe Martij Romæ Synodum habuit, cuius Acta miſit in Gallias ad Archiepiſcopum Viennenſem per Clementem presbyterum, quem idem Archiepiſcopus Romam legauerat, nuntiaturum Papæ miſerandum ſtatum Eccleſiæ Viennenſis à barbaris dira paſſæ, ad quem idem Zacharias illa reſcripſit c.

Zacharias Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei Auſtroberto ſanctæ Viennenſis Eccleſiæ Archiepiſcopo.

Venit ad nos presbyter Clemens miſſus à ſanctitate veſtra, referens nobis à concuſſione gentium turbatas Eccleſias prouinciæ veſtræ. Vnde & nos valde triſtes effecti ſumus. Sed quid ſanctitas veſtra de talibus miratur, cum omnia prædicta à Domino [illegible] Euangelio cognoſcat: Abundabit, inquit, iniquitas, & refrigeſcet charitas multorum? Nam & Longobardi, quorum ſæuitia [illegible] creuit, ita noſtros fines deuaſtant, vt ſicut de Rege Babylonis Propheta dicit: d Exeſſauerint nos. Conſideremus Dei noſtri [illegible] & contabeſcamus iniquitatibus noſtris. Cæterùm Kalend. Aprilis Synodum Romæ fecimus, cuius exemplar dilectus presbyter veſtræ ſanctitati portabit. Dalmaticam vſum veſtris miſimus, [illegible] quia Eccleſia veſtra ab hac Sede doctrinam Fidei percepit & morem habitus ſacerdotalis: ab illa etiam percipiat decorem honoris. Data Non. Martij Conſtantino Auguſto, anno imperij eius [illegible]* hactenus Zacharias ad Viennenſem Archiepiſcopum. Sed quod ſpectat ad lugubrem ſtatum Italiæ, Dei miſericordia repente eſt mutatus in melius. Etenim Zacharias Pontifex conueniens Longobardorum Regem Luitprandum, ciuitates patrimonij ſancti Petri diuino auxilio [illegible] que armis ab eodem Rege receperat; vt acciderit [illegible] planè quaſi miraculum à Deo cum poſt tot turbas, tot deprædationes & cædes, inermis Chriſti Vicarius armatos conueniens hoſtes, eoſdem diuinâ potentiâ ſuperarit & ad reddenda ablata compulerit, & ad captiuos liberè dimittendos adegerit; vt planè apparuerit, longè præſtare arma ſpiritualia, Deo potentia, quam carnalia; atque gladium ſpiritus (quod eſt verbum Dei) hoſtium corda potentiùs, penetrare quàm ferreum. Quomodo autem [illegible] habuerint, ſinceram ab Anaſtaſio ſcriptam hiſtoriam accipe, ſermone licèt rudi contextam, pergens enim inchoatam narrationem de quatuor ciuitatibus ab Eccleſia Romana ſublatis, de quibus ſuo loco ſuperiùs dictum [illegible] ita ſubijcit. *Dumq́; idem Rex Luithprandus protraheret dilationem ad reddendum iuxta ſuam promiſſionem [illegible] tuor ciuitates: prænominatus Pontifex Zacharias, vt verus paſtor populi ſibi à Deo crediti, ſe ſponens in Deo, egreſſus ex hac ciuitate cum ſacerdotibus & clero, peruenit feſtinanter & audacter ad ambulandum in locum Interamnenſium, vbi [illegible] Spoletanus ipſe Rex reſidebat. Qui dum in Ortanam conueniſſet ciuitatem, ipſeq́; Rex eius cognouiſſet aduentum: miſit Grimoaldum miſſum, id eſt, Legatum ſuum, qui ei obuiam factus, [illegible] ad Narnienſem perduxit ciuitatem. Ad eum ſcilicet occurſum iam nominatus Rex miſit Duces et Satrapas ſuos cum magna parte exercitum, & à Narnienſium ciuitate, [illegible] eodem Rege eum ſuſcipiente.*

Die, quæ eſt ſexta feria, peruenerunt ad baſilicam beati Valentini Epiſcopi & martyris, ſitam in prædicta Interamnenſium vrbe ducatus Spoletani. Ante cuius fores baſilicæ idem Rex cum reliquis Optimatibus & exercitu ſuo ſanctum virum ſuſcepit, factaque oratione, atque ſalutatione ſibimet perſoluta, [illegible] ab eo fuiſſet commonitus colloquijs, [illegible] ab eadem Eccleſia egreſſum, in eius obſequium Rex dimidium ferè milliarium perrexit. Et ſic in ſuis tentorijs [illegible] feriâ ſunt morati.

Sabbato verò iterum conuenientes, Zacharias Papa [illegible] perfuſus gratiâ, Deo placitis admonitionibus cum eſt alloquutus, prædicans, eum ab hoſtili motione & ſanguinis effuſione [illegible] ea quæ pacis ſunt, ſemper ſectari. Cuius ipſi [illegible] conſtantia ſancti viri & admonitione [illegible] que ab eo Papa petijt, gratiâ Spiritus ſancti [illegible] illas quatuor ciuitates, quas ipſe ante biennium [illegible] factum pro prædicto Transamundo Duce Spoletano, [illegible] caſione ipſius, abſtulerat, eidem ſancto viro cum habitatoribus earum redonauit. Quas & per donationem firmauit in oratorio Saluatoris, ſito intra Eccleſiam beati Petri [illegible] Nam & Sabinenſe patrimonium, quod per annos ſere triginta fuerat ablatum, atque Narnienſe, & Auximanum, atque Anconitanum, necnon & polimarenſe, & Vallem, quæ vocatur Magnam, ſitam in territorio Sutrino per donationem itidem ipſi beato Petro

Apoſtolorum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Apoſtolorum Principi reconceſſit, & pacem cum Ducatu Romano ipſe Rex per viginti firmauit annos. Sed & captiuos omnes quos tenebat ex diuerſis prouincijs Romanorum, miſsis litteris ſuis tam in Tuſciam ſuam, quàm trans Padum etiam vnà cum Rauennatibus captiuis, Leonem, Sergium, Victorem, & Agnellum Conſules prædicto beatiſsimo redonauit Pontifici.*

In prædicta Baſilica beati Valentini per eiuſdem Regis petitionem in locum Conſtantini Antiſtitis, qui tranſierat, alium ordinauit Epiſcopum. In cuius conſecratione dum ipſe adeſſet cum ſuis iudicibus, compunctione inſpirationis diuinæ tanta orationis dulcedine illa ab eo ſunt prolata, vt cum ſanctum virum conſpicerent fundere preces, plures ex eiſdem Longobardis ad lachrymas ſint permoti. Eadem verò die Dominico poſt peracta Miſſarum ſolemnia, ad prandium eundem Regem, ad Apoſtolicam benedictionem ſuſcipiendam, ipſe beatiſsimus Pontifex inuitauit, vbi cũ tanta ſuauitate eſum ſumpſit, & hilaritate cordis, vt diceret ipſe Rex, tantum ſe nunquam meminiſſe* comediſſe.*

Alia verò die, quæ fuit ſecunda feria, Vale faciens ei Rex ipſe, miſit in eius obſequium Aldeprandum ducem Cluſinum nepotem ſuum, ſeu Taciperium Caſtaldum, & Ramingum Caſtaldum Tuſcanenſem, atq; Grimoaldum, qui eidem ſancto viro vſq; ad prædictas ciuitates obſequium facerent, eaſdemq; ciuitates cum ſuis habitatoribus traderent. Quod & factum eſt: Inprimis Amerinam ciuitatem, deinde Ortanam tradiderunt. Dumq; in Polimartio caſtro conueniſſent, eumq; recepiſſet Pontifex, & fuiſſet itineris longitudine per circuitum finium Reipublicæ eundem vſque ad Bleranam ciuitatem per partes Sutrinæ ciuitatis, per fines Longobardorum Tuſciæ, qui de propinquo erant, id eſt, per caſtrum Literanum, ipſe miſſus à Rege Grimoaldus eundem beatiſsimum Pontificem perduxit vſque ad Bleranam ciuitatem, quam & ipſi ſancto viro præ nominati, Ramingus Caſtaldus, & Grimoaldus tradiderũt. Et ſic regreſſus eſt, Deo propitio, cũ victoriæ palma in vrbem Romã. Qui etiã omnem populũ aggregans, ab Eccleſia ſancta Dei Genitricis quæ vocatur ad Martyres egreſſi ſunt omnes generaliter properantes ad beatum Principem Apoſtolorum Petrum. Quos & allocutus eſt, admonens Deo omnipotenti reddere gratiarum actiones. Quibus expletis decimâ Indictione,* &c. pergit dicere quæ ſequenti Indictione vndecimâ ab eodem Pontifice geſta ſunt cum eodem Luithprando Rege Longobardorum, quæ nos anno ſequenti, ordine temporum dicturi ſumus.

IESV CHRISTI
Annus 743.

ZACHARIAE PAP. Annus 2. CONST. COPRON. IMP. Annus 3.

I SEPTINGENTESIMVS quadrageſimus tertius annus, qui ſequens eſt, vndecima Indictione ſignatur, quo menſe Martij ad Liptinas congregatum eſt Concilium, cui vnà cum pluribus Epiſcopis interfuit Carolomannus Francorum Princeps. Quod enim ad tempus ſpectat, id ſignificant litteræ Zachariæ Papæ hoc ipſo anno ad Bonifacium redditæ, quas ſubijciemus inferiùs, cùm iam Bonifacius ipſe (vt ex iiſdem conſtat) menſe Auguſti hoc eodẽ anno de omnibus rebus geſtis ſcripſiſſet litteras ad ipſum Zachariam Romanum Pontificem. hæc eſt illa Synodus, de qua Benedictus Leuita iſta habet in libri quinti Capitularium Regum Francorum exordio iſtis verbis.

Item altera Synodus à ſupraſcriptis Epiſcopis ac Principe auctoritate Apoſtolica Kalendas Martias ad Liptinas habita, ex qua hæc in Capitularia infert.

Modò in hoc Synodali conuentu, qui congregatus eſt Kalendas Martias in loco qui dicitur Liptinæ, omnes venerabiles ſacerdotes Dei, & Comites, & Præfecti, prioris Synodi decreta conſentientes firmauerunt; ſeq; ea implere velle & obſeruare promiſerunt. Et omnis Eccleſiaſtici ordinis clerus, Epiſcopi, presbyteri, & diaconi cum reliquis clericis ſuſcipientes antiquorum Patrum canones promiſerunt ſe velle Eccleſiaſtica iura, moribus & doctrinis & miniſterio recuperare. Abbates verò & monachi receperunt regulã ſancti Patris benedicti ad reſtaurandam normam regularis vitæ. Fornicatores namq; & adulteros clericos, qui ſancta loca vel monaſteria ante tenentes coinquinauerunt, præcepimus inde tollere, & ad pœnitentiam redire. Et poſt hanc definitionem ſi in crimen fornicationis vel adulterij ceciderint, prioris Synodi iudicium ſuſtineant, ſimiliter & monachi & nonnæ, moniales videlicet. his hæc addidit Carolomannus.

Statuimus quoque cum conſilio ſeruorum Dei & populi Chriſtiani, propter imminentia bella, & perſecutiones cæterarum gentium quæ in circuitu noſtro ſunt, vt ſub precario & cenſu aliquam partem Eccleſialis pecuniæ in adiutorium exercitûs noſtri cum indulgentia Dei aliquanto tempore retineamus ea conditione, vt annis ſingulis de vnaquaque caſata ſolidus, id eſt, duodecim denarij ad Eccleſiam vel monaſterium reddantur; eo modo, vt ſi moriatur ille cui pecunia commendata fuit, Eccleſia cum propria pecunia reueſtita ſit. Et iterum ſi neceſſitas cogat, aut Princeps iubeat, precarium renouetur, & reſcribatur nouum; & omninò obſeruetur, vt Eccleſia vel monaſteria penuriam & paupertatem non patiantur, quorum pecunia in precario præſtita ſit: ſed ſi paupertas cogat, Eccleſiæ & domui Dei reddatur integra poſſeſſio. II.

Similiter præcipimus, vt iuxta decreta canonum adulteria, & inceſta matrimonia, quæ non ſint legitima, prohibeantur & emendentur Epiſcoporum iudicio. Et vt mancipia Chriſtiana paganis non tradantur. Decreuimus quoque (quod pater meus antè præcipiebat) vt qui paganas obſeruationes in aliqua re fecerit, mulctetur & damnetur quindecim ſolidis. hucuſque ex Synodalibus decretis Benedictus Leuita.

Quod verò ad reliqua Synodalia acta pertinet, liquet ex rebus geſtis ſancti Bonifacij, damnatos ab eodem Bonifacio fuiſſe duos impoſtores hæreticos, Adalbertum & Clementem: quod reſtatur Zacharias Papa in litteris hoc eodem anno ad ipſum Bonifacium redditis. De damnatione autem Epiſcopi Moguntini, & ſubrogatione eiuſdẽ Bonifacij nequaquam in hoc Concilio actum eſt, ſed poſteà, vt ſuo loco dicemus. Decretum præterea hic fuit, vt pro tribus Metropolitanis Epiſcopis Treuerẽſi, & duobus alijs pallia peterentur ab ipſo Romano Pontifice, quorum gratiã ipſi Frãcorum Principes litteras ad ipſum ſcripſére, ſicut & Bonifacius ipſe. Non extant ipſæ quidem, ſed ex illis quas Zacharias Papa ad Bonifacium reſcripſit, eadem omnia comperta habentur. Duæ enim hac de re epiſtolæ ad Bonifaciũ hoc anno à Zacharia Pontifice ſcriptæ reperiuntur, datæ nimirum anno tertio Artabaſdi & Nicephori eius filij Imperatorum, qui imperare cœperũt ipſo fermè exordio Imperij Conſtantini Copronymi, nempè primo ipſius anno. litteræ autem à Zacharia ad Bonifacium redditæ ſic ſe habent [a]. III.

[a] Zach. ep. 5. tom. 2. Epiſt. decr. Rom. Pōt. & ſcri. Cod.

IV. ZACHARIÆ EPISTOLA AD BONIFACIVM.

Legimus in libro Actuum Apoſtolorum [b], ſanctum Spiritum Apoſtolis præcepiſſe: Separate mihi Barnabam & Saulum in opus in quod aſſumpſerim eos, id eſt, vt per prædicationem Chriſtianæ religionis, & eiuſdem Spiritus ſancti gratiam mundum illuminarent vniuerſum, quorum illuminatio prædicationis atque doctrinæ Chriſti præſidio manſit, & manet Catholica Dei Eccleſia præfulgens, horum & beati Apoſtolorum Principis Petri illuminata doctrinis. Et eorum ſequi pedem, ex inſpiratione diuina, tuam ſanctiſſimam fraternitatem in partibus illis eſſe credimus deſtinatam, vt etiam inſtar eorum idem Spiritus ſanctus in eodem te aſſumpſerit opere ad illuminationem gentium illarum. Vnde nimiũ exultamus in Deo, & eius omnipotentiæ immenſas referimus laudes.

[b] Act. 13.

CAROLOMANNI ET PIPINI LAVS EGREGIA.

Dum verò & ſeries ſyllabarum tuarum nobis panderetur per ſingula: multò ampliùs lætati ſumus in Domino, qui tibi ſuam gratiam ita largiri dignatus eſt; vt ſic duræ gentis corda lenires, quatenùs libenti animo inclinarentur ad obediendum fidei, & diuinis obtemperarent præceptis. Indicaſti enim nobis, quomodo & qualiter tetigiſſet Deus corda excellentiſſimorum filiorum noſtrorum Pipini & Carolomanni, vt tibi in prædicatione ſocij & adiutores eſſe mererentur ex inſpiratione diuina, quorum merces copioſa manet in cœlis: quoniam benedictus homo per quem benedicitur Deus.

V. DE PALLIIS AD EPISCOPOS METROP. MISSIS.

De Epiſcopis verò Metropolitanis, id eſt, Grimone, quem iam noſ compertum habemus, Abel ſiue Arberto; quos per vnamquamq; Metropolim per prouinciam conſtituiſti, hos per tuum teſtimoniũ confirmamus, & pallia dirigimus ad eorum firmiſſimam ſtabilitatem, & Eccleſiæ Dei augmentum, vt in meliori proficiant ſtatu. Qualiter enim mos pallij ſit, vel quomodo fidem ſuam exponere debeant hi, quibus pallio vti licentia conceditur, eis direximus, infor-